

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000814

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чжан Цзінвень --

2. JINGWEN -. ZHANG

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7916-0290

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 021

Назва наукової спеціальності: Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Дата захисту: 26-02-2024

Спеціальність за освітою: 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4661

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.67

Тема дисертації:

1. ЕСТЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКИХ ФІЛЬМІВ У ЖАНРІ УСЯ
2. Aesthetic Features of Chinese Wuxia Films

Реферат:

1. АНОТАЦІЯ Чжан Цзінвень. Естетичні особливості китайських фільмів у жанрі уся. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2023. Актуальність дослідження. Китайські фільми про бойові мистецтва, які виникають на ранньому етапі розвитку кінематографа в Китаї як фільмування сцен із пекінської опери та розквітають уже в німому кіно як екранізація пригодницьких фентезійних романів про майстрів кунг-фу, здолали значний еволюційний шлях. З низькобюджетних костюмованих бойовиків, які приваблювали лише китайського глядача, вони перетворилися на надзвичайно дорогі постановочні проекти, що з неабияким успіхом йдуть на світових екранах, мають високі рейтинги, отримують визнання кінокритиків, призи на міжнародних фестивалях та престижних конкурсах кіноакадемій. Фільми уся

перетворилися на важливу складову китайської культури, оскільки вони існують не як окремі кінотексти чи екранний жанр, а як цілісний ідейно-художній напрям, що претендує на значну роль у презентації китайської цивілізації, пов'язаної з нею стародавньою та актуальною образністю й тематикою. Форма для сучасних фільмів про бойові мистецтва набуває вторинності, а на перший план висувається національний дух і колорит. На відміну від деяких західних аналогів у вигляді суто розважальних бойовиків-блокбастерів, жанр уся передає глибинний код китайської ментальності: етапи його розвитку та ідейний зміст нерозривно пов'язані зі складною історією Китаю, його образний ряд та візуальне оформлення походить від багатовікових традицій національного живопису й театру, а мотивацію персонажів зумовлюють конфуціанська етика та буддистсько-даоські вірування. Важко переоцінити також вплив жанру уся на розвиток світового кіномистецтва. Від колоніальної екзотики й локальної розважальності фільми уся здобули світове визнання. Вони стали предметом вивчення, матеріалом для запозичення оригінальної кіномови, унікальної естетики екранного світу, побудованого на змішуванні фентезійних і реалістичних начал. Інтегруючись у світовий культурний простір, жанр уся водночас зберігає свою самобутність. Попри очевидність впливу виплеканих європейською та американською кіноіндустрією технологій і художніх нормативів, китайські фільми про бойові мистецтва опираються тотальному копіюванню чужорідних ідей та образів. Зрештою, саме такі видатні майстри кіномистецтва з Гонконгу, Тайваню та КНР, як Чжан Їмоу, Чень Кайге, Цуй Харк, Ронні Ю, Вонг Кар-Вай, Енг Лі та інші, збагатили скарбницю світового кінематографа неперевершеними шедеврами, що стали стандартом жанру. У зв'язку із цим надзвичайно важливим постає пошук відповіді, яким чином китайському кіно вдається зберегти власну унікальність в епоху тотальної глобалізації та культурного змішування. Тому художні переваги фільмів про бойові мистецтва, представлені в них етичний кодекс воїнської честі, ідеали боротьби за справедливість, гідність, національне ствердження роблять важливим і актуальним дослідження естетичних особливостей фільмів уся. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в дисертації вперше здійснено комплексний мистецтвознавчий аналіз естетичних особливостей китайських фільмів уся з акцентом на їх національну природу, жанрову еволюцію та адаптацію до сучасних технологічних форматів. Уперше зібрано, прореферовано, представлено українській науковій спільноті значну кількість зарубіжних досліджень, присвячених китайським фільмам про бойові мистецтва; висвітлено питання жанрового розгалуження й утворення системи піджанрів уся; досліджено специфіку драматургії та образності жанру уся (персонажі, умовності ігрового світу, поширені сюжетні елементи, візуальну стилістику, екшн-хореографію тощо); виявлено шлях розповсюдження китайських фільмів про бойові мистецтва, вплив естетики та технології виробництва фільмів на світову кінематографію; з'ясовано перспективи розвитку жанру уся як трансмедійних проєктів, впровадження тематики бойових мистецтв в інші технологічні формати екранних мистецтв (відеоігри, віртуальна реальність, 3D тощо). Набуло подальшого розвитку висвітлення етапів виникнення, розвитку та трансформації жанру уся, а також дослідження даосько-конфуціанських і чань-буддистських витоків філософії та ідеології фільмів про майстрів бойових мистецтв. Результати дослідження. Дисертація містить комплексний мистецтвознавчий аналіз естетичних особливостей китайських фільмів уся з акцентом на їхню національну природу, жанрову еволюцію та адаптацію до сучасних технологічних форматів.

2. ABSTRACT Zhang Jingwen. Aesthetic Features of Chinese Wuxia Films – Qualifying scientific work on the rights of a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 021 «Audiovisual Art and Production». – I. K. Karpenko-Kary Kyiv National University of Theater, Cinema and Television. Kyiv, 2023. The relevance of the study. Chinese martial arts films, which emerged at an early stage of the development of cinema in China as filming scenes from Peking opera and flourished in silent cinema as adaptations of fantasy adventure novels about kung fu masters, have come a long way. From low-budget costume action movies that attracted only Chinese audiences, they have turned into extremely expensive production projects that are being screened worldwide with great success, have high ratings, and receive critical acclaim and prizes at international festivals and prestigious film academy competitions. Wuxia films have become an important component of Chinese culture, as they exist not as separate film texts or screen genres, but as a coherent ideological and artistic movement that claims to play a significant role in the presentation of Chinese civilization, connected to it by ancient and

contemporary imagery and themes. For contemporary martial arts films, the form becomes secondary, and the national spirit and flavor come to the fore. Unlike some of its Western counterparts in the form of purely entertaining blockbuster action movies, the wuxia genre conveys the deep code of the Chinese mentality: the stages of its development and ideological content are inextricably linked to the complex history of China, its imagery and visual design derive from the centuries-old traditions of national painting and theater, and the characters' motivation is determined by Confucian ethics and Buddhist-Daoist beliefs. It is difficult to overestimate the influence of the wuxia genre on the development of world cinema. From colonial exoticism and local entertainment, wuxia films have progressed to global recognition. They have become a subject of study, a material for borrowing the original film language, a unique aesthetics of the screen world built on a mixture of fantasy and realistic principles. While integrating into the global cultural space, the genre still retains its identity. Despite the obvious influence of technologies and artistic norms developed by the European and American film industries, Chinese martial arts films resist the total copying of foreign ideas and images. After all, it was such outstanding masters of cinema from Hong Kong, Taiwan, and China as Zhang Yimou, Chen Kaige, Tsui Hark, Ronnie Yu, Wong Kar-wai, Ang Lee, and others who enriched the treasury of world cinema with unsurpassed masterpieces that have become the standard of the genre. In this regard, it is extremely important to find the answer to how Chinese cinema manages to preserve its own uniqueness in the era of total globalization and cultural mixing. Therefore, the artistic merits of martial arts films, the ethical code of martial honor, and the ideals of the struggle for justice, dignity, and national affirmation presented in them make it important and relevant to study the aesthetic features of Wuxia films. The scientific novelty of the results obtained is that the dissertation is the first to provide a comprehensive art historical analysis of the aesthetic features of Chinese wuxia films, with an emphasis on their national nature, genre evolution, and adaptation to modern technological formats. The scientific novelty is that for the first time a large number of foreign studies on Chinese martial arts films have been collected, abstracted, and presented to the Ukrainian scientific community; the issues of genre branching and the formation of a system of wuxia subgenres have been highlighted; the specifics of the drama and imagery of the wuxia genre (characters, conventions of the game world, common plot elements, visual style, action choreography, etc;) the ways of distribution of Chinese martial arts films, the influence of aesthetics and film production technology on world cinema were identified; the prospects for the development of the wuxia genre as transmedia projects, the introduction of martial arts themes into other technological formats of screen arts – video games, virtual reality, 3D, etc were investigated. The coverage of the stages of the emergence, development and transformation of the wuxia genre was further developed, as well as the study of the Taoist-Confucian and Chan Buddhist origins of the philosophy and ideology of films about martial arts masters. Research results. The dissertation contains a comprehensive art historical analysis of the aesthetic features of Chinese wuxia films with an emphasis on their national nature, genre evolution, and adaptation to modern technological formats.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Чжан Ц. Вплив китайських фільмів про бойові мистецтва на тематику, образність і драматургію відеоігор. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство», (49), 2023. С. 72–80.
- 2. Чжан Ц. Феномен фільмів бойових мистецтв у китайському кінематографі. Традиції, стилістика, провідні митці // Науковий вісник КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого. 2023. Вип. 32. С. 124 - 132.

- 3. Чжан Ц. Диференціація жанру китайського бойовика уся: від фентезі й історичної драми до комедії та наукової фантастики // Науковий вісник КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого. 2023. Вип. 33. С. 119 - 127.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мусієнко Оксана Станіславівна

2. Oksana S. Musienko

Кваліфікація: к.мист., професор, 17.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1707-1652

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безручко Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Bezruchko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8360-9388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алфьорова Зоя Іванівна

2. Zoja I. Alferova

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4698-9785

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новікова Людмила Євгенівна

2. Luydmyla E. Novikova

Кваліфікація: к. мист., 17.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6771-2908

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=sgw8otsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавльова Тетяна Василівна

2. Tetyana V. Zhuravlyova

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1724-6395

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=sbFN-doAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Станіславська Катерина Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Станіславська Катерина Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Овчієва Леся Петрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна